

*КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»
Кафедра освітньої політики
Відділ інформаційно-ресурсного забезпечення*

Методистам та бібліотекарям закладів освіти

МЕДІАОСВІТА: ІНТЕРНЕТ - РЕСУРСИ

на допомогу освітньому процесу
(рекомендації до початку 2021-2022 навчального року)

ПІДГОТУВАЛИ:

*БЕЗУСОВА Тетяна Сергіївна, завідувачка,
ЧЕШЕНКО Олена Іванівна, методист,
МЕЛЕШКО Валентина Володимирівна, методист,
старші викладачі кафедри освітньої політики*

Сучасні діти народилися в цифровому світі XXI століття, тому з раннього віку знайомі з новими медіа.

- ❑ Які ж особистісні цінності переважають у дітей сьогодні?
- ❑ Який інформаційний простір навколо наших дітей?
- ❑ Які чинники впливають на внутрішній світ і поведінку дитини?
- ❑ Як підготувати нове покоління до життя в сучасних інформаційних умовах?

Цими питаннями переймаються педагоги багатьох країн. У резолюціях та рекомендаціях ЮНЕСКО неодноразово наголошувалося на важливості медіаосвіти в сучасному інформаційному просторі.

«Медіаосвіта – частина основного права кожного громадянина будь-якої країни на свободу самовираження і здобуття інформації, воно сприяє підтримці демократії».

За даними UNESCO, пандемія вплинула на освіту орієнтовно 1,6 мільярда дітей і молодих людей із понад 190 країн. Із переведенням навчання в дистанційний формат значно зросла кількість часу, який діти проводять онлайн. Це, відповідно, піддає дітей більшій кількості ризиків у цифровому середовищі.

Медіаграмотність – це вміння аналізувати й синтезувати просторово-часову реальність, вміння розуміти медіатекст, що є результатом медіаосвіти .

Про сформованість медіаграмотності свідчить комплекс знань, умінь та навичок, а також низка рефлексивних установок при взаємодії з інформаційним середовищем.

Результатом впровадження медіосвіти у закладах освіти передбачається:

- ❑ Сприяння формуванню медіакомпетентної особистості, що вміє використовувати медіа під час навчання і дозвілля, здатна розуміти, аналізувати та критично оцінювати зміст медіа з урахування естетичної та соціокультурної значущості.
- ❑ Підготовка учнів, їх батьків та педагогів до свідомого розуміння медіасередовища, формування навичок користування медіапродуктами у конкретних ситуаціях, розробка та впровадження курсу «Сімейна медіаграмотність».
- ❑ Сприяння формуванню культурологічних знань школярів, вивчення основ духовної культури суспільства, що сприяють розвиткові спостережливості, критичного мислення, самостійності у висловлюваннях, творчості та активності.
- ❑ Сприяння розвитку вмінь самостійно створювати медіа продукти на основі експериментування з різними засобами технічного використання медіа та критично їх оцінювати.

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК

*Інтернет – ресурсів з теми «Медіаосвіта»
на допомогу освітньому процесу*

1. Інтернет - посилання (сайти)

2. Навчально-методичні посібники, підручники

*3. Збірники статей Міжнародних та Всеукраїнської
науково-методичних конференцій, семінарів*

4. Медіаосвіта у школі та на уроці

5. Медіаосвіта у закладі дошкільної освіти

6. Медіаграмотність для бібліотек

7. Школа онлайн-безпеки дітей. Кібербулінг

8. Медіаграмотність для батьків і дітей

Інтернет - посилання (сайти)

- **АКАДЕМІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.**
Бібліотека масової комунікації та
медіаграмотності
<https://www.aup.com.ua/category/library/tps://www.aup.com.ua/category/library/>
- **Портал медіаосвіта і медіаграмотність**
<https://medialiteracy.org.ua/>
- **ГО «Українська асоціація
медіапсихологів та медіапедагогів»**
<http://mediaosvita.org.ua/pro-nas/>

Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. — Київ : АУП, ЦВП, 2019. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnoy_gramotnosti_2019.pdf

Від медіаграмотності до медіа культури : бібліографічний покажчик / упор. Л. В. Шутяк, Г. М. Гич. – Миколаїв: ОППО, 2016. – 44 с. <http://mediaosvita.org.ua/book/vid-mediagramotnosti-do-media-kultu/>

Від медіаграмотності до медіакультури : навчально-методичний комплекс медіазанять / наук. редактор В. І. Шуляр – Миколаїв : ОППО, 2016. – 68 с. <http://mediaosvita.org.ua/book/vid-mediagramotnosti-do-mediakultu/>

Гудмен С. Соціальна медіаграмотність: п'ять ключових принципів / С. Гудмен // Електронний ресурс : режим доступу <http://prportal.com.ua/Peredovitsa/socialna-mediagramotnist-pyat-klyuchovih-principiv>

Зведена таблиця методичних розробок з медіаосвіти та медіаграмотності.

Перелік включає:

1. Навчальні програми для:

- Початкової школи,
- Базової школи,
- Старшої школи,
- Професійної педагогічної освіти.

2. Матеріали для роботи з батьками.

3. Додаткові матеріали з медіаосвіти.

4. Безкоштовні онлайн-курси і вебінари.

5. Інформаційні інтернет - ресурси з медіаграмотності. : [Електронний ресурс] –

Режим доступу :

<http://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/1-Zvedena-tablytsya-metodych-nyh-rozrobok-z-mediaosvity-ta-mediagramotnosti-peretvoreno.pdf>

Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція)/ за ред. Л. А. Найдьонової, М. М. Слюсаревського. – Київ, 2016. – 16 с.

<http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity/>

/

Інтернет-
ресурси
МЕДІАОСВІТА

Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. — 319 с. Ознайомитися з короткою версією для видання : [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy_2017_short.pdf

Медіакультура населення України: Інформаційний бюлетень. Червень 2008 р. / За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця; Упоряд. Л. П. Черниш. – К., 2008. – 52 с. <http://mediaosvita.org.ua/book/media-kultura-naselennya-ukrayiny-2008/>

Медіакультура особистості / Упор. Т. П. Крячко. За науковою редакцією В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОППО, 2016. – 144 с. <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti/>

Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчально-методичний посібник / За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - К. : Міленіум, 2010. - 440 с. - ISBN 978-966-8063-80-5. <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn/>

Інтернет-

ресурси

МЕДІАОСВІТА

Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. –354 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>

Медіаосвіта соціальних педагогів / Автори-укладачі: Г. Я. Майборода, М. М. Матвійчук. Навчально-методичний посібник. – Черкаси: ФОП Гордієнко Є. І., 2014. – 90 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://eprints.cdu.edu.ua/47/1/%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%86%D0%90%D0%9E%D0%A1%D0%92_%D0%A1%D0%9E%D0%A6_%D0%9F%D0%95%D0%94.pdf

Онкович Г.В. Медіаосвіта в Україні : [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=18125&chapter=1>

Онкович Г. В. Медіаосвіта в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс]. — <http://refdb.ru/look/2133979.html>

Інтернет-

ресурси

МЕДІАОСВІТА

*Інтернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

ЗБІРНИКИ СТАТЕЙ

*Міжнародних та Всеукраїнської
науково-методичних конференцій,
семінарів*

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

Академія Української Преси

Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Миколаїв, 27 квітня 2016 року). – Миколаїв : ОІППО, 2016. – 124с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/theses.pdf>

<https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/theses.pdf>

Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «**Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи**». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016. – 504 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/ml/Zbirnuk_konf_2016.pdf

Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «**Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи**». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. – 244 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_statey_AUP2018.pdf

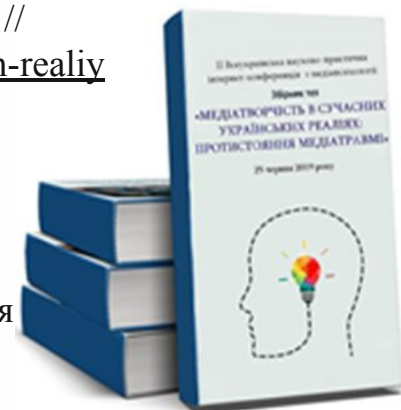
Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: **Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку**. – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2019. – 435 с.: [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_conf_2019.pdf

Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020. – 494 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/zbirnik-statey-vosmoi-mizhnarodnoi-n/>

Медіаторчість в сучасних українських реаліях: протистояння медіатравмі. Випуск перший [Електронний ресурс] / Матеріали науково-практичного семінару (м. Київ, 19 червня 2018 р.) ; [укладач Чаплінська Ю.С.] // mediaosvita.org.ua. – 2018. – режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/mediatvorchist-v-suchasnyh-ukrayinskyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi/> // <http://mediaosvita.org.ua/book/mediatvorchist-v-suchasnyh-ukrayinskyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi/>

Медіаторчість в сучасних українських реаліях: протистояння медіатравмі. Випуск другий [Електронний ресурс] / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (з міжнародною участю) (м. Київ, 25 червня 2019 р.) ; [укладач Чаплінська Ю.С.]. – 2019. – режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/ii-vseukrayinska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiya-mediatvorchist-v-suchasnyh-ukrayinskyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi> // <http://mediaosvita.org.ua/book/ii-vseukrayinska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiya-mediatvorchist-v-suchasnyh-ukrayinskyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi/>

**Медіаторчість в сучасних реаліях:
протистояння медіатравмі. Випуск**

третій [Електронний ресурс] / Матеріали
Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (з
міжнародною участю) (м. Київ, 19 червня 2020 р.);
[укладач Ю.С. Чаплінська, ред. Н.Л. Дятел]. – 2020.

– режим
доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/iii-vseukrayin-ska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiya-z-mizh-narodnoyu-uchastyu-mediatvorchist-v-suchasnyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi/> //

<http://mediaosvita.org.ua/book/iii-vseukrayinska-nauko-vo-praktychna-internet-konferentsiya-z-mizhnarodnoyu-uchastyu-mediatvorchist-v-suchasnyh-realiyah-protystoyannya-mediatravmi/>

Медіатравма в умовах інформаційної війни: психологічний та педагогічний аспекти [Електронний ресурс] / Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 20–21 червня 2017 р.); [укладач Чаплінська Ю.С.] // mediaosvita.org.ua.– 2017 – Режим доступу до ресурсу: <http://mediaosvita.org.ua/book/materialy-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-mediatravma-v-umovah-informatsijnoyi-vijny-psyhologichnyj-ta-pedagogichnyj-aspekty/>

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

*Інтернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

*Медіаосвіта
у школі та на уроці*

Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів: медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5–7 класів / О. Волошенюк, І. Іванюк, О. Куц, Г. Шевченко; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. – 50 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/5_7_class.pdf

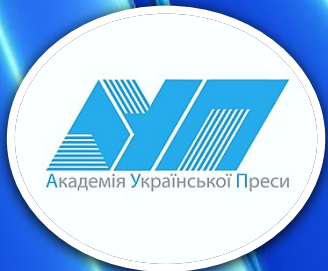
Інтеграція медіаграмотності в навчальний предмет «Я досліджую світ». Навчально-методичний посібник / Волощенко О., Козак О. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. — 36 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/integraciya-mediagramotnosti-v-navcha/>

Медіаосвіта в школі та на уроці: Основи і приклади / За загал. ред. В.Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Климченка. — К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. — 405 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/posibnik-mediaosvita-v-shkoli-ta-na-uro/>

Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В., Ганик О. В., Голощапова В. В, Дегтярьова Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О, Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018 — 234 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova_school_2018.pdf

Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Бакка Т., Голощапова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т, Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. – К. : ЦВП, АУП, 2017 – 196 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/2017_Pochatkova_school.pdf

Інтернет-
ресурси
МЕДІАОСВІТА

Медіаграмотність в інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Навчально-методичний посібник / О. П. Мокрогуз / За редакцією В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. — 36 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-v-integrovanomu-ku/>

Медіаграмотність на заняттях з біології. Методичний посібник для вчителя. / М. С. Каліберда, Р. В. Шаламов. — Київ: АУП, ЦВП, 2020. — 60 с., іл. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-na-zanyattyakh-z-biolo/>

Медіаграмотність на заняттях з фізики. Навчальне видання. / Е. М. Якубовська / За редакцією О. В. Волошенюк, А. М. Григор'єва – Київ: Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020. – 53 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-na-zanyattyakh-z-fizi/>

«Медіаграмотність на заняттях з фізики» (11.02.2021) Author : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://medialiteracy.org.ua/videoprezentatsiya-posibnyka-mediagramotnist-na-zanyattyah-z-fizyky/>

Григорович О. Медіаграмотність на заняттях з хімії. Навчальне видання / За редакцією Волошенюк О., Іванов В. — Київ : АУП, ЦВП, 2020. — 53 с., іл. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-na-zanyattyakh-z-khimii/>

Інтернет-
ресурси
МЕДІАОСВІТА

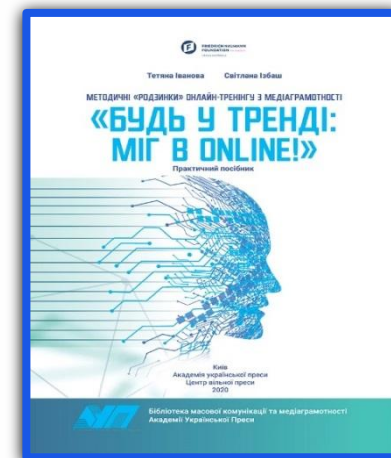
Медіаграмотність на заняттях з географії. Навчальне видання / Філончук Зоя. За редакцією Волошенюк О., Іванова В. — Київ: АУП, ЦВП, 2020. — 73 с., іл. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-na-zanyattyakh-z-geogr/>

Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. Бакка, О. Бурім, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелещенко, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2016. – 243 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/MO_na_urokakh_sypilstvoznavstva_2016_1.pdf

Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза – К. : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. — 201 с. <https://www.aup.com.ua/upd/mo.pdf>

Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. / О. В. Волошенюк, О.В. Чорний — Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. — 54. с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/metodika-formuvannya-umin-z-mediagra//>

Методичні «родзинки» онлайн-тренінгу з медіаграмотності «Будь в тренді: МІГ в online!» : практичний посібник / Іванова Т., Ізбаш С. / за заг. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 96 с. можна безкоштовно завантажити на сайті Академії української преси. <https://www.aup.com.ua/16926-2>

з

Медіакультура. Навчальна програма для учнів 9, 10, 11 класів закладів загальної середньої освіти (три роки навчання) / Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська, О. Л. Вознесенська, Ю. С. Чаплінська, Н. О. Обухова, Н. Л. Дятел, І. О. Бондаревська, О. О. Кришовська; уклад. Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська; за ред. Л. А. Найдьонової; Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. – Київ, 2018. – 78 с.
<http://mediaosvita.org.ua/book/navchalna-programa-mediakultura/>

Медіакультура : підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів / За ред. Л. А. Найдьонової / Автори: Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська, Н. О. Обухова та ін.; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. – К., 2016.
<http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-pidruchnyk-dlya-10-klasu-z/>

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з предметів мовно-літературної галузі в початковій школі Навчально-методичний посібник / І. П. Старагіна / За редакцією О. В. Волощенко, В. Ф. Іванова — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020 — 58 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/nova-ukrainska-shkola-metodika-formu/>

Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/uploads/lessons-5.pdf>

Череповська Н.І. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ. Візуальна медіакультура. – К.: Видавництво «Шкільний світ», 2010. – 128 с.
<http://mediaosvita.org.ua/book/mediaosvita-ta-mediakultura-uchniv-v/>

Череповська Н.І. Візуальна медіакультура: розвиток критичного мислення та творчого сприймання. Методичні рекомендації до медіаосвітнього курсу «Медіакультура» для старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: МІЛЕНІУМ, 2014. – 116 с.
<http://mediaosvita.org.ua/book/vizualna-mediakultura-rozvytok-kr/>

Череповська Н. І. Медіаосвітні ресурси розвитку патріотизму і критичного мислення молоді : навчально-методичний посібник / Н. І. Череповська; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. – 156 с.
https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/mediaosv_cherepovska.pdf

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

*Інтернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

*Медіаосвіта у закладі
дошкільної освіти*

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

Казки і фарби: парціальна програма розвитку творчих здібностей дітей 4-6 років на заняттях із малювання з використанням елементів медіаосвіти / Т.М. Чашка; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. – 204 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Kazky_i_farby_2019.pdf

Медіадошкільник : парціальна програма з медіаосвітньої діяльності для дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя) / Г. А. Дегтярьова, О. С. Тарасова, А. П. Фоменко; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 118 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediashkolnik_2019.pdf

Медіаграмотність і критичне мислення в закладі дошкільної освіти. Навчально-методичний посібник. / За редакцією О. В. Волошенюк; В. Ф. Іванова; Г. А. Дегтярьова — Київ: АУП, ЦВП, 2020. — 79 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-i-kritichne-mislenn/>

Медіасвіт для дошкільнят : парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку / Василюк С. М., Алексейчик О. В., Проценко О. В., Абаляєва Л. Ю., Чашка Т. М., Стеніна Л. В., Шелкова С. В.; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 98 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediasvit_dlya_doshkilnyat_2019.pdf

*Интернет-
ресурси*

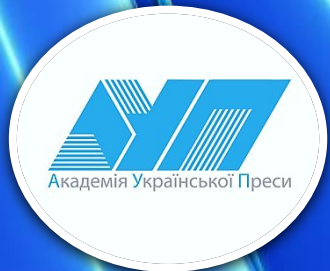
МЕДІАОСВІТА

*Интернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

Медіаграмотність для бібліотек

Інтернет-
ресурси
МЕДІАОСВІТА

Книжка у світі Медіа: Програма факультативного курсу для закладів загальної середньої освіти. 5-7 клас. Розроблення занять. / За заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. – 116 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/BookInMediaWorld_2018_small1.pdf

Медіаграмотність для бібліотекарів: практичний посібник. Навчальне видання. / Ю. М. Зоря, Н. М. Степанова, В. І. Потапова / За редакцією О. В. Волошенюк, Р. І. Євтушенко. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. – 75 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://medialiteracy.org.ua/mediagramotnist-dlya-bibliotekariv-praktychnyj-posibnyk-navchalne-vydannya>

Практична медіаграмотність: посібник для бібліотекарів. / Автори: Людмила Гуменюк (розділ 1, розділ 2 (портал monda.eu, переклад та адаптація Л. Гуменюк), Валентина Потапова (розділ 3), редактор-упорядник Оксана Волошенюк. 2015, МБФ Академія української преси. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://aup.com.ua/books/mbm/>

Практична медіаграмотність для бібліотек / Власюк О.В, Потапова В.І., Срібна І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В.Ф. – Київ : АУП, ЦВП, 2019. – 61 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/Mediahramotnist_dlya_bibliotek_AUP_2019.pdf

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

*Інтернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

Школа

онлайн-безпеки дітей.

Кібербулінг

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

Академія Української Преси

Грінченко М. С. Кібербулінг як чинник розвитку девіацій у процесі соціалізації молоді / Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Том 3 № 69 (2016) : С. 31-35. Сторінки 31-35.

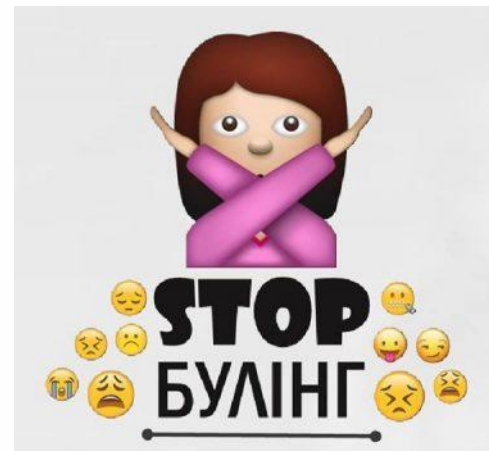
<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/issue/view/48/216>

Діагностика булінгу і кібербулінгу: методичні рекомендації / Любов Антонівна Найдьонова; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Вид. 2-ге, доп. – 2020. –

<https://ispp.org.ua/2021/02/26/najdonova-l-a-metodichni-rekomendaci%D1%97-diagnostika-bulingu-i-kiberbulingu/>

Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для батьків та освітян / Переклад документа створений за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України громадською організацією «МІНЗМІН» за підтримки Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ). Видані в 2020 році Міжнародним союзом електрозв'язку – спеціалізованим агентством Організації Об'єднаних Націй. – 2020. – 72 с. [Електронний ресурс] // [сайт Міністерства цифрової трансформації України громадської організації «МІНЗМІН»] – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1KO5MeC73ILCEhszi4kjjxO4CxkAB2woUI/view>

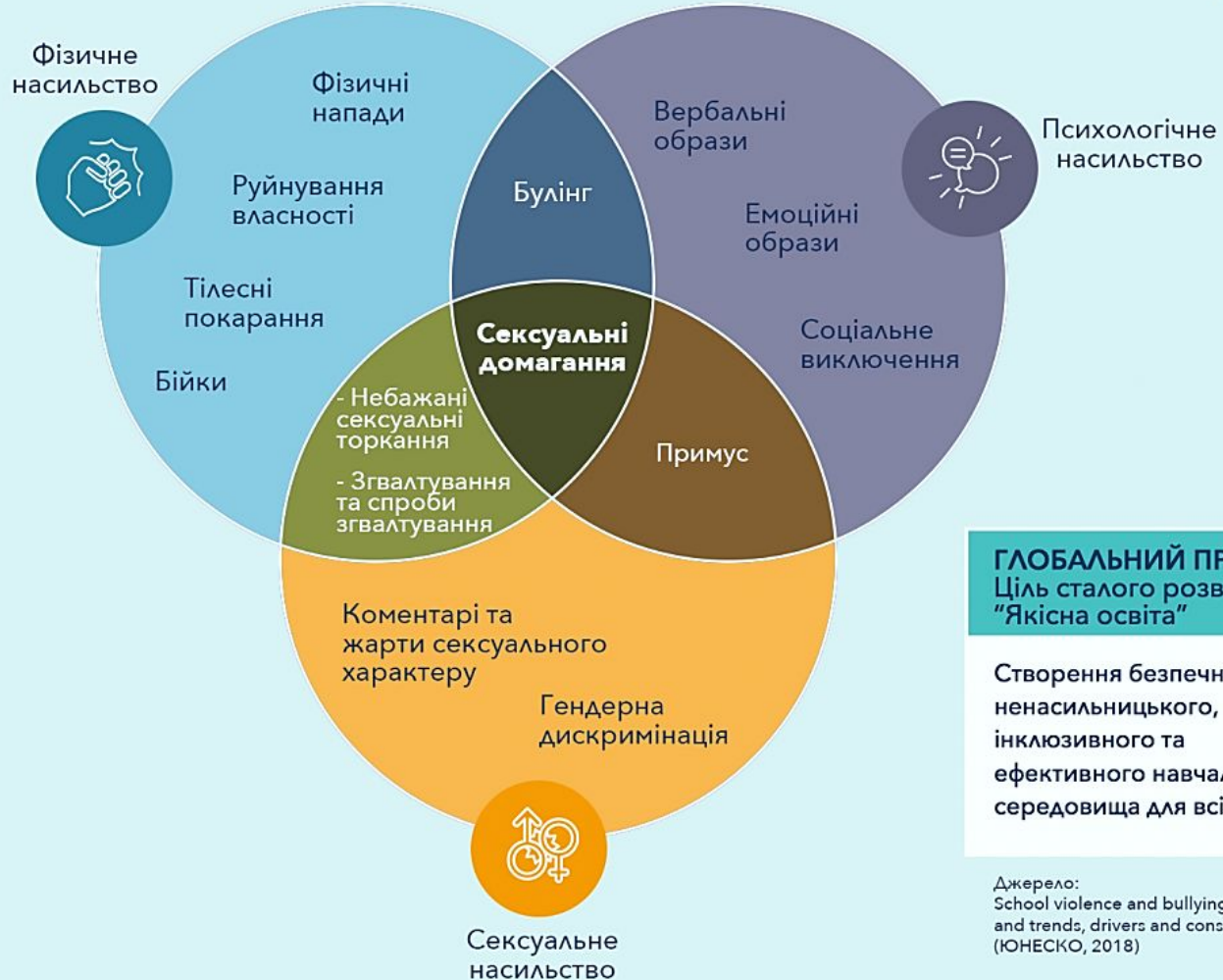

Булінг та кібербулінг у підлітковому середовищі

Статистичні дані щодо булінгу серед підлітків України

<https://www.unicef.org/ukraine/bullying-cyberbylling-teens-Ukraine>

Інтернет-
ресурси
МЕДІАОСВІТА

Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для органів державної влади / Переклад документа створений за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України громадською організацією «МІНЗМІН» за підтримки Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ). Видані в 2020 році Міжнародним союзом електрозв'язку – спеціалізованим агентством Організації Об'єднаних Націй. – 2020. – 83 с. [Електронний ресурс] // [сайт Міністерства цифрової трансформації України громадської організації «МІНЗМІН»] – Режим доступу : https://drive.google.com/file/d/1i4h5sHqaG6ABCc_9mBiqo6RXXp9t7PnG/view

Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для індустрій / Переклад документа створений за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України громадською організацією «МІНЗМІН» за підтримки Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ). Видані в 2020 році Міжнародним союзом електрозв'язку – спеціалізованим агентством Організації Об'єднаних Націй. – 2020. – 79 с. [Електронний ресурс] // [сайт Міністерства цифрової трансформації України громадської організації «МІНЗМІН»] – Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/1Za7N21V-CODI-clWQUG2T5DzuiF-POIQ/view>

Інтернет, який ми хочемо: навчальний посібник для учителів. Створено: European Schoolnet publication У співпраці з мережею Insafe, за підтримки Google та Liberty Global. Створено у 2015р. – 82 с. – : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.webwewant.eu/documents/10180/973204/Handbook_teachers_lesson_plans_all_UA.pdf/87b2bd1c-bcab-4701-8017-19dff1887003

Кіберсоціалізація в умовах пандемії / Матеріали IV науково-практичного семінару (м. Київ, 5 листопада 2020 р.) ; [за ред. Л.А.Найдьонової] ; [укладач Н.Л. Дятел]. – [Електронний ресурс]. – 2020. – режим доступу: iv-mizhinstytutskyj-seminar-kibersotsializatsiya-v-umovah-pandemiyi

Кіберсоціалізація в умовах інформаційної війни / Матеріали III науково-практичного семінару (м. Київ, 13 травня 2019 р.) ; [за ред. Н.Л. Дятел]. – [Електронний ресурс]. – 2019. – режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/ii-mizhinstytuts...matsijnoyi-vijny/>

[//">http://mediaosvita.org.ua/book/ii-mizhinstytutskyj-seminar-kibersotsializatsiya-v-umovah-informatsijnoyi-vijny](http://mediaosvita.org.ua/book/ii-mizhinstytutskyj-seminar-kibersotsializatsiya-v-umovah-informatsijnoyi-vijny)
//

Найдьонова Л.А. Матеріали до доповіді «Запобігання підлітковому суїциду: вплив медіа» // Найдьонова Любов Антонівна, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України : <http://mediaosvita.org.ua/book/materialy-do-dopovidi-zapobigannya-pidlitkovomu-suyitsydu-vplyv-media/>

Посібник з прав людини для Інтернет-користувачів та пояснювальний меморандум (Рекомендація СМ/Rec (2014)6 Комітету міністрів країнам-членам щодо посібника з прав людини для Інтернет-користувачів – пояснювальний меморандум). Перекладено українською мовою за виданням Recommendation СМ/Rec(2014)6 of the Committee of Ministers to member States on a guide to human rights for Internet users – Explanatory Memorandum – К. : Інжиніринг, 2015. – 56 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://inau.ua/sites/default/files/file/1503/posibnuk_z_prav_ludinj_for_web.pdf

Рада Європи ухвалила нові рекомендації про цифрову безпеку дітей – про що вони (МОН: 15.08.2018) – Режим доступу : <https://nus.org.ua/news/rada-jevropy-uhvalyla-novi-rekomendatsiyi-pro-tsyfrovu-bezpeku-ditej-pro-shho-vony/>

Рекомендація СМ/Rec (2018)7 Комітету міністрів державам-членам про принципи дотримання, захисту та реалізації прав дитини в цифровому середовищі (Ухвалено Комітетом Міністрів 4 липня 2018 року на 1321-му засіданні заступників міністрів) / Неофіційний переклад: Рекомендації СМ/Rec(2018)7 українською мовою за посиланням: [посиланням](#).

Рекомендації щодо онлайн-безпеки для педагогічних працівників / Загальна редакція: Аліна Касілова – менеджерка навчальної діяльності проєкту #stop_sexтинг, психологиня. Рецензент: Оксана Савицька – державна експертка директорату дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України. – #stop_sexтинг. 2020. – 34 с. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/1hFK8WKmKvBRluAD11fOMYr0pV-Nao59A/view>

Цифрові ризики підлітків в умовах пандемії COVID-19. // Матеріали презентації представлено на Інтернет-конференції: Безпечний інтернет для учнів та освітян, яка проводилась на освітній платформі "НА УРОК" 6 лютого 2021 р. Тема: **Цифрові ризики підлітків в умовах пандемії COVID-19.** Автор: Найдьонова Любов Антонівна, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, президент Української асоціації медіапсихологів і медіа педагогів. <http://mediaosvita.org.ua/book/tsyfrovi-ryzyky-pidlitkiv-v-umovah-pandemiyi-covid-19-materialy-prezentatsiyi/>

Школа онлайн-безпеки дітей – це освітній проєкт для активних вчителів і батьків, які хочуть захистити своїх дітей від загроз в Інтернеті. Вона про те, *як забезпечити максимальну користь Інтернету для дітей*, які загрози чекають на дітей в онлайн-середовищі та як від них убезпечити. Програма освітнього проєкту базується на **Рекомендаціях із захисту дітей у цифровому середовищі**, які були видані в 2020 році Міжнародним союзом електрозв'язку – спеціалізованим агентством Організації Об'єднаних Націй. – [Електронний ресурс] // [сайт Міністерства цифрової трансформації України громадської організації «МІНЗМІН»] – Режим доступу : <http://minzmin.org.ua/onlinesafetyschool>

Інтернет-
ресурси

МЕДІАОСВІТА

*Інтернет - ресурси на допомогу
освітньому процесу*

Медіаграмотність для батьків і дітей

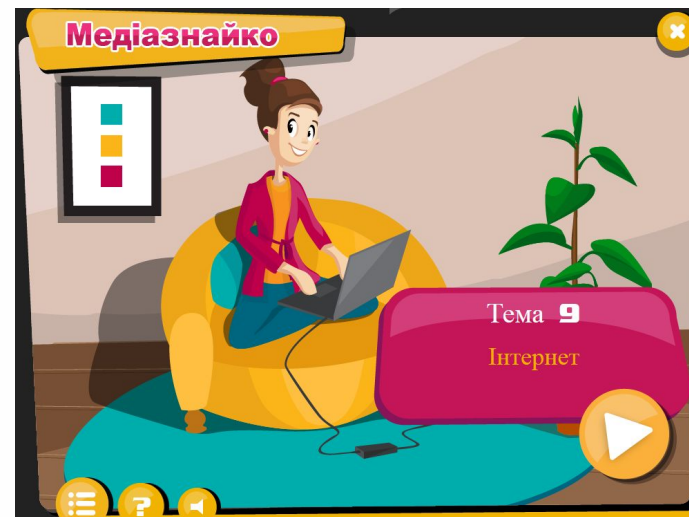

Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. – 79 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.aup.com.ua/uploads/Posib_dla_batkiv_2017.pdf

Ігри та вправи для дітей та дорослих #1: безпечне спілкування в Інтернеті (16.04.2020) : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://stop-sexting.in.ua/igry-ta-vpravy-dlya-ditej-ta-doroslyh-bezpechne-spilkuvannya-v-interneti/?fbclid=IwAR3TsbxPrA9xUpGqxxSHgoOArBi0bqKYWVlqsEzSh9JLZDrXIB2pHYUcFх4>

Онлайн гра «Медіазнайка» : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.aup.com.ua/Game/index.html>

Медіазнайко» – це перша навчальна гра з медіаосвіти в Україні, її мета – допомогти якомога більше дізнатися про інформаційне/медійне поле. Гра – частина курсу з медіаграмотності, розробленого спеціально для загальноосвітніх шкіл.

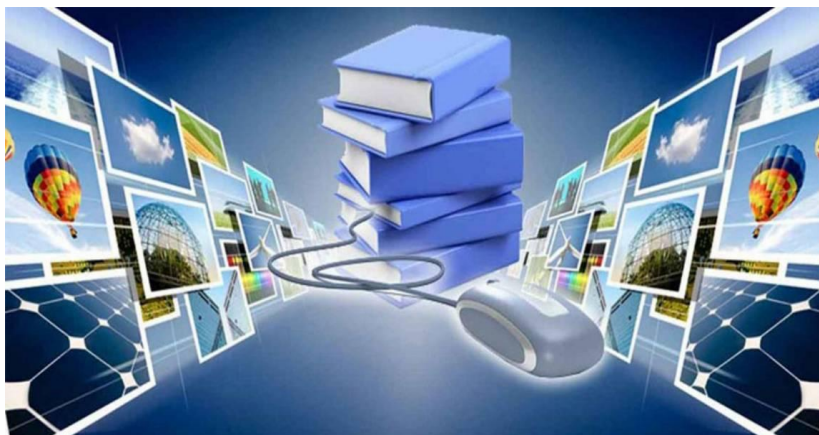

Серіал для батьків «**Безпека дітей в інтернеті**» / Дізнайтесь, як уберегти дітей онлайн від шкідливих матеріалів, кібербулінгу, суїцидальних Інтернет-спілок, сексуального насильства. Тривалість серії: 8-10 хвилин. Кількість серій: 11 . : [Електронний ресурс] – Режим доступу :

<https://osvita.dia.gov.ua/courses/serial-dlya-batkiv-onlajn-bezpeka-ditey>

- Серія 1 – **Сімейні правила.**
- Серія 2 – **Соцмережі та месенджери.**
- Серія 3 – **Онлайн-ігри.**
- Серія 4 – **Техніка безпеки: гаджети.**
- Серія 5 – **Техніка безпеки: спілкування.**
- Серія 6 – **Техніка безпеки: контент.**
- Серія 7 – **Сексуальне насильство.**
- Серія 8 – **Кібербулінг.**
- Серія 9 – **Цифровий світ: виклики та перспективи.**
- Серія 10 – **Підсумки. До фінального тестування.**

Бажаємо успіхів!

Сайт відділу інформаційно-ресурсного забезпечення

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти

Одеської обласної ради»

<https://vnmzpv.odessaedu.net/>

